II

(Retsakter vedtaget i henhold til traktaterne om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab/Euratom, hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

AFGØRELSER OG BESLUTNINGER

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 13. maj 2009

om foranstaltningerne C 20/07 (ex NN 31/07) iværksat af Spanien til fordel for Pickman

(meddelt under nummer K(2009) 3541)

(Kun den spanske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2009/849/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1,

efter at have opfordret de interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger ([1]) i overensstemmelse med denne artikel og under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

1. SAGSFORLØB

(1) Som følge af påstande fremsat af en klager ved brev registreret den 5. april 2006, ifølge hvilke de spanske myndigheder skulle have ydet statsstøtte til *Pickman — La Cartuja de Sevilla S.A.* (herefter benævnt »Pickman« eller »virksomheden«), anmodede Europa-Kommissionen (herefter benævnt »Kommissionen«) de spanske myndigheder om supplerende oplysninger ved breve af 12. april 2006 og 12. februar 2007, som de spanske myndigheder fremsendte ved breve, der registreredes den 7. juni 2006, 30. august 2006 og 18. april 2007.

(2) Den 27. juni 2007 underrettede Kommissionen de spanske myndigheder om sin beslutning om at indlede proceduren og modtog deres bemærkninger ved breve af 15. september 2007 og 26. november de 2007.

(3) Efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* den 10. oktober 2007 af beslutningen om at indlede proceduren i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 2 (herefter benævnt »Beslutningen om at indlede proceduren«), hvori de interesserede blev opfordret til at fremsende deres bemærkninger, modtog Kommissionen bemærkninger fra støttemodtageren ved breve registreret den 26. november 2007 og 7. april 2008. Den 12. februar 2008 og den 11. april 2008 blev disse bemærkninger fremsendt til de spanske myndigheder, som sendte deres kommentarer den 2. april 2008. Der blev ikke modtaget bemærkninger fra tredjeparter.

2. STØTTEMODTAGEREN

(4) Pickman, der blev grundlagt i Sevilla i 1841, fremstiller fade og porcelæn. Virksomheden har traditionelt fokuseret på fremstilling af kunsthåndværksprodukter af høj kvalitet og direkte salg til hoteller, restauranter og cateringvirksomheder eller gennem partnere i detailhandlen. For nylig har virksomheden udvidet sine aktiviteter til at omfatte markedet for firmagaver og artikler til hotel- og restaurationsbranchen. Pickman har i øjeblikket 140 ansatte og havde i 2005 en omsætning på 4,28 mio. EUR. Derfor må virksomheden anses for at være mellemstor ([2]).

([1]) EUT C 239 af 11.10.2007, s. 12.

([2]) I henhold til Kommissionens henstilling af 6.5.2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36).

(5) Pickman opererer på keramikmarkedet, som sammenlagt har et registreret salg på i alt ca. 26 000 mio. EUR, hvilket skønnes at udgøre en tredjedel af den samlede verdensproduktion med 222 000 beskæftigede. Helt konkret gælder der for det segment, som benævnes »bordservice og dekorationsemner«, nogle helt særlige forhold: Det er meget arbejdsintensivt og er tæt forbundet med den endelige forbruger samt udviser et stort behov for at konkurrere på design og kvalitet. Markedet er åbent for samhandelen imellem medlemsstaterne, hvor Det Forenede Kongerige og Tyskland har den største produktion og det største forbrug, hvorimod Spaniens andel udgør mindre end 5 %, og der er konkurrence mellem fabrikanterne. I hele Spanien er der 11 aktive virksomheder med ca. 3 000 beskæftigede og en samlet årlig omsætning på 60 mio. enheder svarende til en årlig værdi på i alt 84 mio. EUR ([1]).

3. FORANSTALTNINGER

(6) Beslutningen om at indlede proceduren omfatter følgende foranstaltninger ([2]):

— foranstaltning nr. 2: eftergivelse af Pickmans gæld på 3,29 mio. EUR til de sociale myndigheder i kraft af en engangsaftale indgået den 11. april 2000, der afviger fra den almindelige kreditoraftale

— foranstaltninger nr. 3-6: en række aktionærlån på i alt 1,87 mio. EUR og tilskud beregnet til investeringer i materielle og immaterielle aktiver på i alt 2,59 mio. EUR, fastlagt i en omstruktureringsplan, som Pickman har fremsendt til den andalusiske regionalregering (Junta de Andalucía), der godkendte planen den 2. marts 2004, beskrevet i beslutningen om at indlede proceduren og i betragtning 50, 51 og 52

— foranstaltning nr. 7: en garanti stillet af Agencia de Innovación y Desarrollo de Andalucía (herefter benævnt »IDEA«), som dækkede 1,3 mio. EUR, dvs. 80 % af et lån på 1,65 mio. EUR, som Pickman havde forhandlet sig frem til med en bank. Parterne indgik aftalen den 28. december 2005. Garantien er ikke blevet indfriet.

4. BEGRUNDELSE FOR INDLEDNING AF PROCEDUREN

(7) I beslutningen om at indlede proceduren var Kommissionens foreløbige konklusion, at foranstaltningerne nr. 2-7 kunne udgøre statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

(8) Eftersom hovedformålet med foranstaltningerne tilsyneladende var at hjælpe en kriseramt virksomhed, var det Kommissionens opfattelse, at Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ([3]) fandt anvendelse (herefter benævnt »rammebestemmelserne fra 2004«), eftersom foranstaltning nr. 7 — hvis der var tale om statsstøtte — blev foretaget efter disse rammebestemmelsers ikrafttrædelse.

(9) Kommissionens foreløbige vurdering var navnlig følgende:

— foranstaltningerne kan ikke betragtes som redningsstøtte i kraft af formen og varigheden

— Pickman kunne være ydet omstruktureringsstøtte, men uden en omstruktureringsplan var det ikke muligt at vurdere, om foranstaltningen kunne genoprette virksomhedens rentabilitet på længere sigt.

(10) På baggrund af de foreliggende oplysninger traf Kommissionen beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure for at fjerne sin tvivl, for såvel de pågældende foranstaltningers karakter af statsstøtte som foranstaltningernes forenelighed med fællesmarkedet.

5. DE SPANSKE MYNDIGHEDERS BEMÆRKNINGER

(11) De spanske myndigheder sendte efter at være blevet underrettet om beslutningen om at indlede proceduren følgende bemærkninger til de forskellige nævnte foranstaltninger.

Foranstaltning nr. 2: Eftergivelse af gæld til de sociale myndigheder (Tesorería de la Seguridad Social)

(12) For så vidt angår foranstaltning nr. 2 understreger de spanske myndigheder, at de sociale myndigheder (Tesorería de la Seguridad Social) i egenskab af særligt privilegeret kreditor havde forrang over for de almindelige kreditorer, lige efter kreditorerne med garanti og gælden til virksomhedens ansatte. Fordelen ved denne forrang er således ikke en absolut prioritet, men består i muligheden for at afholde sig fra at underskrive den almindelige kreditoraftale og i stedet vælge at indgå en individuel aftale med det formål at opnå betingelser, der på grundlag af gældende national lovgivning skal være mere favorable end de betingelser, som den almindelige kreditoraftale giver. De spanske myndigheder beskriver ligeledes detaljeret de to eneste mulige alternativer, nemlig at gøre udlæg i specifikke materielle og immaterielle aktiver, som imidlertid ikke havde forrang over for andre tidligere registrerede prioriteter eller betalingerne til de ansatte, og som efter al sandsynlighed ville medføre en mindre tilbagebetaling af Pickmans gæld.

([1]) Oplysninger hentet fra den Europæiske Keramiske Industris hjemmeside www.cerameunie.eu og fra Eurostats hjemmeside http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1073,46587259&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_product_code=KS-BW-07-001

([2]) Af klarhedshensyn anvendes den nummerering, som er brugt i beslutningen om at indlede proceduren, også i denne beslutning.

([3]) EUT C 244 af 1.10.2004, s. 2.

(13) De spanske myndigheder korrigerer erklæringen i betragtning 16 i beslutningen om at indlede proceduren og understreger, at i henhold til den almindelige kreditoraftale var der to alternativer ud over to akkumulative muligheder: enten at få tilbagebetalt 5 % af fordringerne over 75 dage eller 20 % over 17 år uden renter.

(14) De sociale myndigheder (Tesorería de la Seguridad Social) afholdt sig derimod fra at undertegne de almindelige kreditoraftaler og valgte at indgå en individuel aftale, som efter deres mening forbedrede mulighederne for tilbagebetaling sammenlignet med den almindelige kreditoraftale. Som følge heraf indvilgede Pickman, der skyldte 4 mio. EUR til de sociale myndigheder (Tesorería de la Seguridad Social), i at betale 18 % af dette beløb over otte år med en årlig rente på 3,25 %. Den individuelle aftale indeholdt endvidere en garanti for, at aftalen automatisk ville blive ophævet, hvis en hvilken som helst anden kreditor blev genstand for en mere fordelagtig behandling. Efter betalingen af 595 676,89 EUR til dækning af lønmodtagerbidrag betalte Pickman rent faktisk 2 012 786,39 EUR den 27. maj 2004.

(15) Endelig hævder de spanske myndigheder, at »den almene interesse« beskrevet i betragtning 18 i beslutningen om at indlede proceduren er en del af en standardformulering, som anvendes i alle aftaler, der indgås i forbindelse med tvangsfuldbyrdelse af gæld. I virkeligheden ønskede de sociale myndigheder (Tesorería de la Seguridad Social) at få tilbagebetalt det størst mulige beløb fra skyldner og optrådte derfor i overensstemmelse med princippet om investor i en markedsøkonomi, og benægter, at de havde andre intentioner end at opnå den størst mulige tilbagebetaling.

Foranstaltning nr. 7: Offentlig lånegaranti

(16) De spanske myndigheder gør gældende, at i lyset af Kommissionens meddelelse om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 angående statsstøtte i form af garantier [1] (herefter benævnt »garantimeddelelsen«) udgør foranstaltningen ikke statsstøtte. For det første kan Pickman ikke anses for at være en kriseramt virksomhed, og dette var betingelsen for at opnå et lån uden statens intervention, eftersom virksomhedens situation blev væsentlig forbedret i 2005 i en sådan grad, at det lykkedes at opnå et positivt resultat i 2006, ligesom virksomheden havde bankernes tillid, hvorfor de rent faktisk ydede virksomheden et lån på normale markedsvilkår, dvs. til Euribor-renten, som på daværende tidspunkt udgjorde 2,783 procentpoint plus 1,25 procentpoint.

(17) De spanske myndigheder bekræfter, at der ikke har været tale om statsstøtte, eftersom garantien kun gjaldt en specifik økonomisk transaktion, nemlig 80 % dækning, dvs. 1,3 mio. EUR, af et samlet lånebeløb med en begrænset løbetid på 10 år. Desuden understreger de spanske myndigheder, at Pickman betalte markedsprisen for garantien, eftersom virksomheden betalte et årligt tillæg på 1,5 % og ligeledes registrerede en panteret til fordel for IDEA, som i sig selv repræsenterede 13 % af de 10 950 000 EUR, der var værdien af den faste ejendom.

Foranstaltninger nr. 3-6: Aktionærlån og tilskud

(18) De spanske myndigheder gør ikke indsigelse mod foranstaltningerne nr. 3 og 6's karakter af støtte, men gør gældende, at man ikke anmeldte dem ud fra den betragtning, at de var en del af en støtteordning til fremme af investeringer, jobskabelse og SMV i Andalusien, som også gav mulighed for at yde støtte til redning og omstrukturering af kriseramte SMV, og som allerede var godkendt af Kommissionen [2] (herefter benævnt »den godkendte ordning«).

(19) I den forbindelse bekræfter de spanske myndigheder, at alle betingelser fastsat i den godkendte ordning er opfyldt. De medgår, at bestemmelsen om i alt højst 4 mio. EUR i støtte pr. støttemodtager ikke er fuldstændigt overholdt, eftersom foranstaltningerne nr. 3-6 i alt androg 4,46 mio. EUR. De mener dog ikke, at det forhold, at man ikke har meddelt Kommissionen, at der var sket en mindre overskridelse på 0,46 mio. EUR — og heller ikke det samlede støttebeløb — kan anses for at være en administrativ uregelmæssighed, som anfægter, at foranstaltningen i al væsentlighed overholder bestemmelserne for den godkendte ordning, hvilket Kommissionen også med rimelighed må kunne forstå.

(20) Desuden fastholder de spanske myndigheder, at foranstaltningerne nr. 3-6 bør vurderes i henhold til Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder vedtaget i 1999 [3] (herefter benævnt »rammebestemmelserne fra 1999«), eftersom disse var de eneste rammebestemmelser, som var gældende på det tidspunkt, da støtten blev ydet, og at de derfor bør anses for at være en ekstraordinær foranstaltning i henhold til en omstruktureringsplan, som blev fremsendt til de spanske myndigheder inden for rammerne af den godkendte ordning. De mener rent faktisk i modsætning til Kommissionens foreløbige vurdering i beslutningen om at indlede proceduren, at foranstaltning nr. 7 ikke bør anses for at være statsstøtte (se betragtning 15 og 16), eftersom der ikke blev ydet støtte til omstrukturering efter offentliggørelsen af rammebestemmelserne fra 2004.

[1] EFT C 71 af 11.3.2000, s. 14.

[2] N 507/2000 Støtteordning: Ordning for regionalstøtte til investering og jobskabelse i forbindelse hermed samt til SMV.

[3] EFT C 288 af 9.10.1999, s. 2.

(21) De spanske myndigheder insisterer endvidere på det forhold, at støtten både i henhold til rammebestemmelserne fra 1999 og rammebestemmelserne fra 2004 skal anses for at være støtte til omstrukturering og er forenelig med fællesmarkedet. I 2003 havde Pickman rent faktisk 128 ansatte og en omsætning på 2,35 mio. EUR, hvilket placerer virksomheden i kategorien SMV, som Kommissionen ikke behøver at godkende planer for. Under alle omstændigheder lever planen for omstrukturering op til Kommissionens krav, idet den løber over seks år, begrænser sig til det nødvendige minimum for igen at gøre virksomheden Pickman rentabel, således som det fremgår af den vedlagte markedsanalyse, og forudsætter et betydeligt bidrag af Pickmans egne midler til genopretning af rentabiliteten. I den forbindelse henviser de spanske myndigheder til en beslutning, hvori Kommissionen godkendte omstruktureringsstøtte, som ikke var anmeldt til Kommissionen, til en anden spansk SMV i samme sektor som Pickman, Porcelanas del Principado ([1]), på grundlag af væsentlig overholdelse af betingelserne fastsat i rammebestemmelserne fra 1999 og begrænset konkurrencefordrejning som følge af støtten.

(22) Endelig fremhæver de spanske myndigheder Pickmans betydning for den lokale industri i Andalusien og Spanien og sætter virksomhedens lange historiske og kulturelle tradition op imod den begrænsede konkurrencefordrejning, som er afstedkommet af en støtte ydet til en SMV, der har en meget lille markedsandel.

6. BEMÆRKNINGER FRA TREDJEPARTER

(23) Efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* af beslutningen om at indlede proceduren modtog Kommissionen kun bemærkninger fra støttemodtageren Pickman om de forskellige foranstaltninger; disse er medtaget i punkterne 24-32.

Foranstaltning nr. 2: Eftergivelse af gæld til de sociale myndigheder (Tesorería de la Seguridad Social)

(24) Pickman gør indsigelse mod Kommissionens foreløbige vurdering, hvorefter foranstaltning nr. 2 udgør statsstøtte, og bekræfter de argumenter, som de spanske myndigheder fremfører, ifølge hvilke den individuelle aftale indgået med de sociale myndigheder (Tesorería de la Seguridad Social) var at foretrække som garanti for størst og hurtigst mulig tilbagebetaling i overensstemmelse med en privat kreditors adfærd under markedsøkonomiske forhold. Støttemodtageren fremhæver også det forhold, at al Pickmans gæld til de sociale myndigheder (Tesorería de la Seguridad Social) sidenhen er blevet tilbagebetalt, og de efterfølgende bidrag er udbetalt regelmæssigt.

Foranstaltning nr. 7: Offentlig lånegaranti

(25) Hvad angår foranstaltning nr. 7, fremfører Pickman, at den ikke kan anses for statsstøtte, eftersom den opfylder de fire betingelser, som er fastsat i garantimeddelelsen.

(26) Rent faktisk var Pickman i december 2005 på vej ud af krisen, eftersom virksomhedens tab var faldet fra godt 2 mio. EUR i 2004 til ca. 0,15 mio. EUR i 2005. Endvidere kunne virksomheden opnå et lån på normale markedsvilkår og optog rent faktisk et lån på 3,3 mio. EUR i Monte de Piedad y Caja de Ahorros de Huelva y Sevilla i 2004, mens den endnu var kriseramt, med pant som sikkerhed. Den pågældende offentlige garanti for lånet på 1,6 mio. EUR dækkede kun 80 % heraf, og løbetiden var begrænset til 10 år. Endelig blev der betalt markedspris for lånet: Pickman betalte et årligt præmie på 1,5 % og sikrede hele garantien med en panteret til IDEA over en del af virksomhedens faste ejendom.

(27) Som svar på Kommissionens anmodning om en vurdering af værdien af Pickmans faste ejendom igennem de seneste år fremsendte Pickman to uafhængige vurderinger dateret 31. maj 2005 (10 962 598,56 EUR) og 4. oktober 2007 (12 512 066,27 EUR). Pr. den 20. maj 2004 var den faste ejendom ikke belånt, men den 8. maj 2007 var den behæftet med to prioriteter for henholdsvis Monte de Piedad y Caja de Ahorros de Huelva y Sevilla og IDEA, svarende til et beløb på henholdsvis 3 300 000 EUR, plus renter og gebyrer, og 1 300 000 EUR, plus 104 000 EUR i gebyrer. Pickman er af den mening, at den samlede værdi af disse to prioriteter fortsat var betydeligt lavere end den faste ejendoms vurderingspris, hvorfor den meget beskedne risiko, som IDEA løb, så rigeligt var dækket ind ud fra den samlede pris, som det normalt ville være muligt at opnå på markedet. Derfor mener Pickman, at de fire betingelser er opfyldt, og at der ikke er tale om statsstøtte.

Foranstaltninger nr. 3-6: Aktionærlån og tilskud

(28) Pickman forholder sig ikke til Kommissionens første vurdering, efter hvilken foranstaltningerne udgør statsstøtte, men fremfører, at disse er forenelige med EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), samt at de falder ind under den godkendte ordning, der fastsætter muligheden for at yde støtte til redning og omstrukturering af kriseramte SMV'er.

(29) Pickman fremhæver det forhold, at foranstaltningerne opfylder kravet i den godkendte ordning, og at grænsen på 4 mio. EUR kun er overskredet med 0,46 mio. EUR, hvilket er meget under det maksimale støttebeløb på 10 mio. EUR anført i punkt 68 i rammebestemmelserne fra 1999, hvad angår ordninger for SMV'er.

(30) Den godkendte ordning og rammebestemmelserne fra 1999 kræver, at støtten skal begrænse sig til det strengt nødvendige minimum, og at støttemodtageren selv skal yde et betydeligt bidrag til den plan, som skal genoprette virksomhedens rentabilitet på længere sigt, hvorimod der ikke kræves modydelser, idet støttemodtagerens eneste forpligtelse er ikke at øge sin produktionskapacitet.

([1]) Kommissionens beslutning 2004/32/EF (EUT L 11 af 16.1.2004, s. 1).

(31) Pickman er af den mening, at den omstruktureringsplan, som godkendte foranstaltningerne nr. 3-6, udarbejdet af en uvildig rådgiver, Auditoría y Consulta, S.A. i oktober 2003, og som er godkendt af de spanske myndigheder i marts 2004, til fulde opfylder disse krav, hvorfor virksomheden henviser til princippet om »engangsstøtte«, det eksisterende behov, egetbidraget, forbuddet mod at forøge produktionskapaciteten og udsigterne til en rentabel drift på længere sigt under forskellige forudsætninger.

(32) Endelig fremhæver Pickman, at foranstaltningerne ikke har givet anledning til konkurrencefordrejning på markedet, men er ydet til en mellemstor virksomhed, der er beliggende i en region under artikel 87, stk. 3, litra a), med en meget lille markedsandel sammenlignet med de generelle salgstal, og som til fulde har overholdt den godkendte tidsplan for omstruktureringen, og som rent faktisk lige siden 2006 har rettet sin finansielle situation op, hvorfor det ikke har været nødvendigt at kræve modydelser.

(33) For så vidt angår Pickmans bemærkninger, bakker de spanske myndigheder fuldt op om de fremførte argumenter og om konklusionen, der fastholder, at foranstaltningerne nr. 2 og 7 ikke bør anses for statsstøtte, hvorimod foranstaltningerne nr. 3-6 udgør støtte, og at denne under alle omstændigheder er forenelig med fællesmarkedet.

7. VURDERING

Forekomsten af statsstøtte

(34) I overensstemmelse med EF-traktatens artikel 87, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

(35) Kommissionen vil foreløbigt undersøge foranstaltning nr. 7 efter at have vurderet foranstaltning nr. 2 og følge den samme rækkefølge af bemærkningerne, som de spanske myndigheder og støttemodtageren har anvendt. Vurderingen af foranstaltning nr. 7 har rent faktisk betydning for samtlige de regler, som bør anvendes på de resterende foranstaltninger nr. 3-6, således som det blev foregrebet i beslutningen om at indlede proceduren, og som det fastslås i denne beslutning.

Foranstaltning nr. 2: Eftergivelse af gæld til de sociale myndigheder (Tesorería de la Seguridad Social)

(36) For så vidt angår foranstaltning nr. 2, går Kommissionens tvivl som nævnt af Kommissionen i beslutningen om at indlede proceduren på spørgsmål om, hvorvidt de sociale myndigheder (Tesorería de la Seguridad Social) ved genforhandlingen af Pickmans gæld optrådte som en privat kreditor.

(37) For det første nyder fordringer i form af sociale bidrag ifølge spansk lovgivning særstatus, som består i muligheden for at indgå en individuel aftale i stedet for at deltage i den procedure, som gælder for kreditorer uden forrang ([1]).

(38) I den forbindelse kan det ud fra de oplysninger, som de spanske myndigheder har fremsendt, og som er bekræftet ved kopi af de to aftaler, konkluderes, at den individuelle aftale, som de sociale myndigheder (Tesorería de la Seguridad Social) havde indgået med Pickman, var mere favorabel end den aftale, som virksomheden havde indgået med de almindelige kreditorer. Sidstnævnte aftale gav således kun de almindelige kreditorer mulighed for at vælge mellem at få tilbagebetalt 5 % af deres fordringer over 75 dage eller 20 % over 17 år uden renter, hvorimod staten ved hjælp af den individuelle aftale opnåede mulighed for at få tilbagebetalt 18 % af sit tilgodehavende over 8 år med en årlig rente på 3,25 %, og denne gæld blev rent faktisk indfriet fuldt ud inden for den fastsatte tidsramme.

(39) Kommissionen medgiver også, at — i tilfælde af Pickmans eventuelle konkurs — ville de sociale myndigheders (Tesorería de la Seguridad Social) eneste alternativ være at forsøge at inddrive gælden ved at gøre udlæg i visse helt specifikke materielle og immaterielle aktiver. De spanske myndigheder viste imidlertid med tilstrækkelig tydelighed, at dette alternativ ikke ville have været særlig rentabelt: Udlægget i materielle aktiver havde ikke nogen reel værdi, da en prioritet, som var registreret tidligere til fordel for den offentlige institution RUMASA, havde forrang, og det er rimeligt at tilslutte sig de spanske myndigheders synspunkt om, at muligheden for at foretage udlæg i de immaterielle aktiver ville have været usikker i betragtning af den nødvendige afhængighed af mulige købere, som den spanske lovgivning kræver, og for hvem værdien af aktiverne, når de først var adskilt fra virksomhedens navn, ville være meget begrænset eller lig nul. Som følge heraf virker det, som om konkursen ville have været mindre favorabel end det standpunkt, som de spanske myndigheder rent faktisk indtog, idet deres privilegerede stilling udtrykkeligt blev nævnt i den individuelle aftale, hvori bestemmelse 10 udtrykkeligt fastslog, at aftalen ville have været ugyldig, hvis der senere var blevet aftalt bedre betingelser med en hvilken som helst anden kreditor.

([1]) Se kongeligt spansk dekret nr. 1/1994 af 20.6.1994, som godkender lovbekendtgørelse vedrørende almindelig lov om social sikring, som henviser til stk. 1 i artikel 1924 i Civillovbogen og artikel 913, stk. 1, D i Handelslovbogen.

(40) Under hensyntagen til dette er Kommissionen overbevist om, at der foreligger tilstrækkelige beviser for, at de sociale myndigheder (Tesoría de la Seguridad Social) handlede i overensstemmelse med princippet om en kreditors adfærd under markedsøkonomiske forhold på linje med Tubacex-dommen [1], og således har bestræbt sig på at finde den løsning, som rent faktisk kunne garantere tilbagebetaling af det størst mulige beløb på de bedste betingelser. Derfor slutter Kommissionen, at foranstaltningen med eftergivelse af Pickmans gæld til de sociale myndigheder ikke udgør statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

Foranstaltning nr. 7: Offentlig lånegaranti

(41) For så vidt angår foranstaltning nr. 7, udtrykte Kommissionen i beslutningen om at indlede proceduren tvivl om, at Pickman ville kunne have opnået et lån på 1,6 mio. EUR fra *Caja* Provincial San Fernando de Sevilla y Jerez uden en garanti fra IDEA på 1,3 mio. EUR.

(42) Kommissionen har vurderet foranstaltningen i forhold til garantimeddelelsen. Således som det anføres i afsnit 4, udgør individuelle garantier ikke statsstøtte i henhold til artikel 87, stk. 1,i EF-traktaten hvis a) låntageren ikke er i finansielle vanskeligheder, b) låntageren i princippet er i stand til at opnå et lån på markedsvilkår uden statens indgriben, c) garantien er knyttet til en specifik finansiel transaktion, lyder på et fast maksimalt beløb, ikke dækker mere end 80 % af det udestående beløb og har en begrænset løbetid, samt d) der betales markedspris for garantien, som bl.a. afspejler løbetid og sikkerhedsstillelsen.

(43) På baggrund af garantimeddelelsen og Kommissionens praksis på området er betingelse c) opfyldt, eftersom garantien, der ikke er indfriet, er knyttet til et specifikt lån, der er begrænset til 10 år, og som kun dækker 80 % af det udestående beløb, dvs. et fast beløb på 1,3 mio. EUR.

(44) For så vidt angår betingelse a), er det Kommissionens opfattelse, at på tidspunktet for lånoptagelsen og garantistillelsen den 28. december 2005 var omstruktureringsperioden ikke afsluttet. Det er ganske vist rigtigt, at Pickmans finansielle situation i december 2005 havde rettet sig betydeligt, og planen for omstrukturering havde nået at konsolidere sig, ligesom der i 2006 kunne noteres et overskud på 0,7 mio. EUR. Af disse grunde kan det ikke udelukkes, at Pickman ikke stadigvæk var en virksomhed i finansielle vanskeligheder, da garantien blev stillet. Men eftersom omstruktureringsperioden endnu ikke var afsluttet, kan det ikke udelukkes, at Pickman ikke var i finansielle vanskeligheder. Derfor kan Kommissionen ikke udelukke, at garantien ikke blev prissat på markedsvilkår.

(45) For så vidt angår betingelse b), skal det understreges, at i 2004, da virksomheden med sikkerhed kunne betegnes som en virksomhed i finansielle vanskeligheder, fik Pickman et lån fra Monte de Piedad y Caja de Ahorros de Huelva y Sevilla på 3,3 mio. EUR, fordi den kunne stille fuld sikkerhed herfor ved hjælp af en panteret i en del af virksomhedens aktiver.

(46) Det kan således ikke fastholdes, at Pickman ikke ville have kunnet opnå et lån uden statens intervention i slutningen af 2005. I modsætning til da virksomheden ikke fik et lån uden statens intervention i 2004, var første del af omstruktureringen tilendebragt og planen konsolideret på grundlag af en sundere finansiel situation. Endvidere stillede Pickman sikkerhed for sit lån i 2004 direkte over for banken og ikke over for IDEA. Denne konklusion bekræftes endvidere af det forhold, at Caja Provincial San Fernando de Sevilla y Jerez indvilgede i at yde et lån til Pickman på markedsvilkår og påtog sig risikoen på 20 % af dette lån uden garantier eller yderligere sikkerhed for denne del af lånet.

(47) På baggrund af disse betragtninger kan Kommissionen på den ene side ikke udelukke, at Pickman den 28. december 2005 stadigvæk kunne betegnes som en virksomhed i finansielle vanskeligheder, men er på den anden side af den opfattelse, at Pickman i princippet kunne have opnået et lån på markedsvilkår uden statens intervention, hvorfor hele støttebeløbet ikke svarer til det fulde lån, men til den mulige økonomiske fordel affødt af den pågældende statsgaranti.

(48) Endelig, for så vidt angår betingelse d), medgiver Kommissionen, at lånet blev ydet over 10 år til markedsprisen, dvs. til Euribor-renten (som på daværende tidspunkt var 2,783 procentpoint plus 1,25 %), hvilket kan sammenlignes med forholdene på det spanske marked for lån til sanerede virksomheder. Hvad angår den pris, som blev betalt for garantien, bør det, således som tidligere understreget, undersøges, om prisen svarede til gældende pris på markedet, eftersom det ikke kan udelukkes, at Pickman befandt sig i finansielle vanskeligheder. I så fald kan det i betragtning af virksomhedens status ikke udelukkes, at denne præmie udgjorde et støtteelement. Samtidig skal det imidlertid understreges, at i betragtning af Kommissionens praksis på det pågældende tidspunkt er støtteelementet af relativ begrænset karakter. For det første accepterede Kommissionen en garantipræmie på 1,5 % som fri for statsstøtte i overensstemmelse med Kommissionens praksis med at acceptere et tillæg på 0,5 % for garantiordninger i forbindelse med sunde virksomheder uden sikkerhedsstillelse [2]. I den foreliggende sag er præmien tre gange større. Garantien

[1] EF-Domstolens dom af 29.4.1999 i sag C-342/96, Kongeriget Spanien mod Kommissionen (Tubacex), Sml. 1996 I, s. 2459.

[2] Se f.eks. sag N 512/07 (EUT C 12 af 17.1.2009, s. 1).

var for det andet i dette tilfælde sikret i en panteret for af staten vurderet til 10 962 598,56 EUR den 31. maj 2005 og til 12 512 066,27 EUR den 4. oktober 2007.

(49) Under hensyntagen til foranstående slutter Kommissionen, at Pickman ville kunne have opnået et lån uden statens indgriben takket være større sikkerhed og virksomhedens forbedrede finansielle situation. Derfor beregnes støtten ikke i forhold til det samlede lånebeløb. Støtten består i forskellen mellem den præmie, som blev betalt, og den præmie, som en virksomhed i en lignende situation skulle have betalt, under hensyntagen til den samlede finansielle garanti. I betragtning af lånets begrænsede værdi på 1,6 mio. EUR, den høje kvalitet af garantien og det forhold, at der blev beregnet en præmie på 1,5 %, er Kommissionen af den opfattelse, at støtteelementet ikke overstiger de 100 000 EUR, som på det pågældende tidspunkt var det gældende de minimis-loft ([1]).

Foranstaltninger nr. 3-6: Aktionærlån og tilskud

(50) For så vidt angår foranstaltningerne nr. 3-6, udtrykte Kommissionen i beslutningen om at indlede proceduren tvivl om, hvorvidt disse kunne anses for ikke at udgøre støtte i henhold til princippet om investor under markedsøkonomiske vilkår.

(51) Tvivlen bekræftes i denne beslutning. Tilskuddene skulle rent faktisk ikke tilbagebetales, og aktionærlånene skulle tilbagebetales årligt i form af 10 % af det overskud, som ikke gav renter, hvorfor det er indlysende, at den andalusiske regionalregering (Junta de Andalucía) ikke udviste en adfærd, som en investor under markedsøkonomiske vilkår ville have, og ikke forventede, at investeringen gav et afkast. Foranstaltningerne, som blev iværksat i sammenhæng med en plan for omstrukturering i perioden 2004-2009, blev godkendt af den andalusiske regionalregering (Junta de Andalucía) og skal derfor tilskrives staten eller en offentlig myndighed. Foranstaltningerne gav en selektiv fordel til en eneste støttemodtager, Pickman, i form af præferencelån og direkte tilskud, som andre virksomheder normalt ikke har adgang til. Pickman opererer i markedssegmentet for fade og porcelæn. Eftersom disse produkter forhandles inden for Fællesskabet, truer de pågældende foranstaltninger med at fordreje konkurrencevilkårene og påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne. Spanien sætter ikke spørgsmålstegn ved betegnelsen af disse foranstaltninger som statsstøtte.

(52) Foranstaltningerne nr. 3-6 udgør derfor statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, og deres eventuelle forenelighed med fællesmarkedet skal vurderes på baggrund heraf. Den omstændighed, at støtten allerede er givet, og dermed er i strid med medlemsstaternes pligt til forhåndsmeddelelse fastsat i EF-traktatens artikel 88, stk. 3, betyder, at den udgør ulovlig støtte.

Støttens forenelighed

(53) EF-traktatens artikel 87, stk. 2 og 3, fastsætter undtagelser for den almindelige uforenelighed, som er beskrevet i samme artikels stk. 1. I henhold til artikel 87, stk. 3, litra c), i EF-traktaten er især støtte ydet til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner forenelig med fællesmarkedet, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.

(54) Eftersom foranstaltning nr. 7 ikke udgør statsstøtte, se betragtning 41-50, i modsætning til den første opfattelse i beslutningen om at indlede proceduren, er Kommissionen af den opfattelse, at vurderingen af foreneligheden af foranstaltningerne nr. 3-6 ikke skal ske i henhold til rammebestemmelserne fra 2004.

(55) Faktisk fastslår punkt 104 i rammebestemmelserne fra 2004, at »Kommissionen vil undersøge, om rednings- eller omstruktureringsstøtte, der er ydet uden Kommissionens forudgående godkendelse og derfor i strid med traktatens artikel 88, stk. 3, er i overensstemmelse med fællesmarkedet på grundlag af disse rammebestemmelser, hvis al støtten eller en del heraf er blevet ydet efter rammebestemmelsernes offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*«.

(56) I den forbindelse medgår Kommissionen, at foranstaltningerne nr. 3-6, en ekstraordinær indsats fastsat i en plan for omstrukturering, blev iværksat på datoen for de spanske myndigheders godkendelse af planen, den 2. marts 2004, og at ingen dele af støtten blev ydet efter offentliggørelsen af rammebestemmelserne fra 2004, hvorfor rammebestemmelserne fra 1999 er gældende.

(57) I punkt 3.2.2 i rammebestemmelserne fra 1999 fastsættes betingelserne for at godkende omstruktureringsstøtte med forbehold af de særlige bestemmelser i punkt 55, der for små og mellemstore virksomheders vedkommende fastslår, at betingelserne for godkendelse kan være mindre strenge, og der kræves normalt ikke modydelser. Kommissionen har foretaget denne særlige vurdering bl.a. i en sag ligeledes vedrørende en virksomhed af typen SMV i sektoren for fremstilling af fade og porcelæn, nemlig Porcelanas del Principado ([2]).

([1]) Kommissionens forordning (EF) nr. 69/2001 af 12.1.2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på de minimis-støtte (EFT L 10 af 13.1.2001, s. 30).

([2]) Se Kommissionens beslutning 2004/32/EF (EUT L 11 af 16.1.2004, s. 1).

(58) For det første er det nødvendigt, at virksomheden anses for at være i finansielle vanskeligheder i henhold til rammebestemmelserne. Således som medgået af de spanske myndigheder befandt Pickman sig indtil 2004 i denne situation, idet virksomhedens egenkapital var negativ med stigende tab, ligesom der i dele af dens aktiver var meddelt panteret til virksomheden RUMASA, hvorfor virksomheden næsten med sikkerhed var tvunget til at ophøre med sine aktiviteter inden for kort tid.

(59) Støtten er for det andet betinget af gennemførelsen af en omstruktureringsplan, der skal strække sig over en så kort periode som muligt og på basis af en realistisk vurdering kunne gøre virksomheden rentabel på længere sigt. For så vidt angår SMV'er, var det Kommissionens praksis at fortolke bestemmelsen i punkt 55 således, at det ikke var nødvendigt, at Kommissionen selv godkendte planen, når der var tale om ordninger for disse.

(60) Som påpeget af de spanske myndigheder fremsendte Pickman til de nationale myndigheder en plan for omstrukturering udarbejdet af uafhængige eksperter fra Auditoría y Consulta S.A., som:

— beskriver de omstændigheder, der førte virksomheden ud i finansielle vanskeligheder: ustabilt og utilstrækkeligt ejerskab og administration, manglende motivation som følge af virksomhedens overdimensionering og skæv sammensætning af medarbejderstaben, et højt fejlniveau og høje omkostninger pr. enhed sammenlignet med konkurrenterne, overskudslager, for ringe udnyttelse, ingen salgspolitik eller strategi på mellemlang og lang sigt

— analyserer Pickmans økonomiske og finansielle situation på grundlag af oplysninger for årene 2000-2003: negativ egenkapital, arrest i visse aktiver, høj gældssætning og alvorlige likviditetsproblemer, faldende rentabilitet og vigende omsætning med tilsvarende relativ stigning i personaleudgifterne

— identificerer Pickmans konkurrencestilling på det relevante marked med meget små markedsandele sammenlignet med konkurrenterne, afklaring af såvel svage punkter som stærke sider, først og fremmest virksomhedens særstatus, hvad angår kvalitet og historisk betydning for den spanske kulturarv.

(61) I omstruktureringsplanen var der planlagt to forskellige faser: første fase forudså de fleste af interventionerne i 2004, hvorimod anden fase bestod i en gradvis konsolidering af Pickman i årene 2005-2009 (se tabel 2). Disse interventioner, der havde til formål at rette op på strukturelle mangler i virksomheden og sikre rentabiliteten på længere sigt, var etablering af en ny administration, udarbejdelse af en organisationsplan, der passede til produktionen, nedskæring og ny sammensætning af medarbejderstaben, forhandling af en ny kollektiv overenskomst, reorganisering af produktionslinjerne med henblik på at øge effektiviteten, indførelse af moderne teknikker og vigtig it, investering i en salgsafdeling med uddannede sælgere og markedsføringskampagner, tilvejebringelse af nye afsætningskanaler, ny balance mellem egenkapital og aktiekapital, tilpasning af gældskvoten og frembringelse af et minimum af likviditet.

(62) I planen refererer de nævnte interventioner til forskellige mål og afspejler henholdsvis de mest optimistiske og mindst optimistiske forudsætninger samt dem midt imellem, med anvendelse af de mellemste forudsætninger og en produktivitet på 75 % samt salgstal, der afspejler tallene for virksomheden i 2002. De finansielle forudsætninger synes at være realistiske. De vigtigste tal er medtaget i tabel 1 og har indtil nu rent faktisk vist sig at holde.

Tabel 1

(mio. EUR)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Omsætning	2,7	4,4	6,5	7,5	9,3	10,6
Egenkapital	– 7,1	– 7,9	– 7,2	– 5,8	– 2,9	0,9
Driftsomkostninger	– 5,5	– 5,4	– 5,5	– 5,2	– 5,3	– 5,6
Personaleomkostninger	– 3,2	– 3,2	– 3,2	– 3,1	– 3,2	– 3,3
Finansielle aktiver	0,4	0,01	0,1	0,07	0,1	0,2
Driftsresultat	– 1,9	– 0,2	1,4	2,0	3,5	4,6

(63) For det tredje skal enhver konkurrencefordrejning undgås. Det bestemmes, at »støtte til SMV vil normalt påvirke samhandelsvilkårene mindre end støtte til større virksomheder«, »ydelse af støtte er generelt ikke knyttet sammen med modydelser« (punkt 55 i rammebestemmelserne fra 1999). I den forbindelse skal det understreges, at Pickman er en mellemstor virksomhed med 137 ansatte og en omsætning på 2 mio. EUR i 2003 samt en begrænset markedsandel inden for fællesskabet. Det bør ligeledes nævnes, at i sagen om Porcelanas del Principado, en mellemstor virksomhed, der opererer inden for den samme sektor, krævede Kommissionen ingen modydelser. Ifølge den samme praksis kræver den begrænsede konkurrencefordrejning, som kunne affødes af støtten til Pickman, ikke anvendelse af modydelser.

(64) Ydermere synes der i sagen Pickman a) heller ikke at være kalkuleret med en kapacitetsforøgelse som følge af planen for omstrukturering, b) virksomhedens medarbejderstab omorganiseres med nedskæringer i visse afdelinger og med investeringer på det forretningsmæssige område og inden for informationsteknologi, c) Pickmans størrelse er begrænset og berettiger til støtte, d) virksomhedens andel af markedet er meget begrænset og var endnu mindre i 2003 sammenlignet med konkurrenterne (se den ovenfor nævnte markedsanalyse), og endelig e) var Andalusien ifølge regionalstøttekortet for Spanien i perioden 2000-2006 ([1]) en NUTS II-region og kunne på grundlag af sit BNP/KKS pr. indbygger på under 60 % af gennemsnittet for fællesskabet påberåbe sig undtagelsesbestemmelsen i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a).

(65) Af alle disse grunde, især Pickmans forpligtelse til ikke at øge sin kapacitet, og den omstændighed, at støttemodtageren falder ind under definitionen af SMV, har en begrænset konkurrencestilling og er beliggende i et støtteberettiget område, er Kommissionen i overensstemmelse med sin normale praksis af den opfattelse, at den tredje betingelse er opfyldt, eftersom omfanget af konkurrencefordrejningen, som foranstaltningerne afstedkommer, er begrænset, og der bestemt ikke er tale om en foranstaltning, som strider mod den fælles interesse.

(66) For de fjerde skal støttens beløb og intensitet være begrænset til det strengt nødvendige minimum, så omstruktureringen gennemføres som en funktion af virksomhedens finansielle muligheder. Det forventes, at støttemodtageren selv yder et betydeligt bidrag til omstruktureringsplanen af egne midler, da dette ses som et tegn på, at markederne tror på, at det er muligt at genoprette rentabiliteten.

(67) Derudover udgjorde støttebeløbet fra de spanske myndigheder til Pickman i alt 4,46 mio. EUR. En stor del af støtten blev anvendt til at betale kreditorerne på kort sigt (»Inversiones Jara S.A« og »Faïencerie de Bouskoura«), hvorimod tilskuddene blev brugt på lønomkostninger og især til investeringer, som skulle foretages over flere år, således som det står specificeret i tabel 2.

Tabel 2

(mio. EUR)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Materielle og immaterielle investeringer (*)	1,3	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06

(*) Investeringerne består af udgifter til informationsteknologi og software (45 %), bygninger og anlæg (1,5 %), teknisk udstyr (12 %) og andet udstyr (3 %).

(68) Endvidere bidrog Pickman selv til sin rentabilitet med et beløb svarende til 6,24 mio. EUR i form af private lån optaget af den nye ejer på markedsvilkår og uden nogen form for offentlig støtte. Dette beløb svarer til 58,3 % af den samlede finansiering, hvorfor Pickman har »ydet et betydeligt bidrag« og fuldt ud overholdt rammebestemmelserne fra 1999. Endvidere viser virksomhedens finansielle aktiver, som står angivet i tabel 1, tydeligt, at der ikke kalkuleres med en overskydende likviditet som følge af planen. Derfor er Kommissionen af den opfattelse, at støtten begrænser sig til det strengt nødvendige minimum for at genoprette virksomhedens rentabilitet.

([1]) Se Kommissionens beslutning i sag nr. N 773/1999, Regionalstøttekort for perioden 2000-2006 (EFT C 184 af 1.7.2000, s. 22).

(69) Sluttelig vurderer Kommissionen, at foranstaltning nr. 3-6 i Pickmans omstruktureringsplan opfylder betingelserne som fastsat for SMV'er i rammebestemmelserne fra 1999 og bør anses for at være forenelige med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).

8. **KONKLUSIONER**

(70) I lyset af ovenstående konkluderer Kommissionen, at:

a) foranstaltning nr. 2 ikke udgør statsstøtte, eftersom de sociale myndigheder (Tesorería de la Seguridad Social) udviste den omhu, som kan forventes af en hypotetisk kreditor under markedsøkonomiske forhold

b) foranstaltning nr. 3-6 udgør statsstøtte, som er forenelig med fællesmarkedet i overensstemmelse med rammebestemmelserne fra 1999

c) foranstaltning nr. 7 indeholder et statsstøtteelement, som befinder sig under det de minimis-loft, som var gældende på det tidspunkt, da støtten blev ydet — udgør ikke statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, da den overholder princippet om en privat kreditors adfærd under markedsøkonomiske forhold.

Den støtte, som Spanien har tildelt igennem foranstaltning nr. 3, 4, 5 og 6, vedrørende aktionærlån og tilskud givet af den andalusiske regionalregering (Junta de Andalucía) inden for rammerne af en omstruktureringsplan, som kun er forelagt på nationalt niveau, udgør ulovlig statsstøtte, som i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), er forenelig med fællesmarkedet.

Den støtte, som Spanien har tildelt igennem foranstaltning nr. 7 i form af en garanti fra den andalusiske regionalregering (Junta de Andalucía) på 1,3 mio. EUR i forbindelse med et lån på 1,6 mio. EUR, udgør de minimis-støtte, som ikke falder ind under EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den støtte, som Spanien har tildelt igennem foranstaltning nr. 2 med eftergivelse af gæld til de sociale myndigheder i kraft af en engangsaftale, der adskiller sig fra den almindelige kreditoraftale,

Artikel 2

Denne beslutning er rettet til Kongeriget Spanien.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. maj 2009.

På Kommissionens vegne

Neelie KROES

Medlem af Kommissionen